

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/220962,Kulisy-historii-odc-220-Polska-szkola-kryptologii-14-czerwca-2025.html>

27.02.2026, 02:31

„Kulisy historii” odc. 220 „Polska szkoła kryptologii” – 14 czerwca 2025

Centralny Przystanek Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego zaprasza na odcinek „Polska szkoła kryptologii” w ramach cyklu „Kulisy historii”.

[Wywiad](#)

14.06.2025

„Kulisy historii” odc. 220 „Polska szkoła kryptologii” – 14 czerwca 2025

Podpułkownik Jan Kowalewski, oficer przedwojennego wywiadu i twórca Biura Szyfrów, to postać tajemnicza, ale niezwykle wszechstronna. W okresie PRL-u całkowicie wymazany z kart historii, był osobowością nietuzinkową, a jego życie przypomina scenariusz filmu szpiegowskiego. Matematyk z wykształcenia, w okresie kształtowania się polskiej państwowości potrafił zaangażować do współpracy z wywiadem najwybitniejszych przedstawicieli matematycznej szkoły lwowsko-warszawskiej. To m.in. dzięki złamaniu bolszewickich szyfrów udało się skutecznie obronić Warszawę 15 sierpnia 1920 roku podczas wojny polsko-bolszewickiej. Nie była to jednak jedyna udana operacja podpułkownika Kowalewskiego. To bohater, o którym warto pamiętać.

O tej postaci oraz innych związanych z nią wątkach opowie dr hab. Dominik Smyrgała – historyk, badacz służb specjalnych, wykładowca akademicki w rozmowie z red. Rafałem Dudkiewiczem.

[Emisja 14 czerwca 2025 r., godz. 15.00 na kanale IPNtv.](#)

* * *

Często nie zdajemy sobie sprawy z tego, jak bardzo jesteśmy zakorzenieni w historii; nie dostrzegamy, że to, co wydarzyło się w niedawnej przeszłości, wciąż ma wpływ na nas i nasze otoczenie. Dla zrozumienia własnej tożsamości musimy wiedzieć – jako jednostki i wspólnota – skąd przychodzimy i jak jest nasza historia.

W ramach cyklu „Kulisy historii” szukamy odpowiedzi na pytanie, jak dzisiaj rzutuje na nas to, co stało się już przeszłością. Zajrzemy za kulisy wydarzeń, spróbujemy zrozumieć, jak działa machina historii i na ile decyzje jednostek zaważyły nad naszymi losami – pojedynczymi i zbiorowymi.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala

Wywiad

Audycja